

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A letörtek.

Az ellenzékiek veresége be van végezve. Botrányokkal jutottak a hatalomra és abban fultak bele. A terror egykoron bevált, de ezuttal csütörtököt mondott a puska.

És ennek a nyitja az ők volt kormányzatuk!... Az országot a bukás szélére vezették. Felszavaik hazugnak bizonyultak. Ily koalíciós korszak után, a választók zöme napirendre tért felettük.

Jakab angol király, midőn egy félre-eső utcán ment végig, találkozott a trónörökossal. Ez csudálkozva kérde: hogy mer Felső itt egyedül járni!... Mire a király felelé: „merek, mert tudják, hogy utánam te jössz a trónra.”

A koalíciósták azért nem tudják a közvéleményt megnyerni, mert tudják, hogy siker esetén, újból feltámad a rémséges koalíciós korszak.

Dörgedelmeikre tehát nem ült fel a közvélemény. Botrányaikból egyebet nem láttak, mint a féktelen uralomvágyat. Ebből pedig az ország józanabb közvéleménye nem kér.

Csak most tárgyalta le az országgyűlés a koalíciós gazdálkodásról szóló 1909. évi zárszámadást. Botránkozott kép tárul az ország elébe!... Óriási összegeket költött a kormány fölhatalmazás nélkül s hosszú sora van adva a különös gazdálkodásnak — az ország kárára.

De azért Oatok és bömbölnek a korrupt rendszer ellen. Piszkos sajtójuk prűszköl az ily zárszámadási bemutatókra, és igyekeznek elterelni a figyelmet a gazdálkodásukról.

Oknélküli erőlködés!... Isten mentse meg Magyarországot a második koalíció föltámadásától.

Nem is fog az föltámadni! — Még az új alakbani ellenzéki pártalakulással sem. Mely egyesült függetlenségi pártalakulás semmi egyéb, mint szemfényvesztés. A jelszavakon való lovaglás, függetlenségi köpenybe való burkolással.

Nemzeti missziót csak a nemzeti munkapárt teljesít. Szivárvány-képeket nem tár a nemzet elébe, de az elérhető kérdéseket megoldja. És ez többet ér az

országra nézve, mint a fülbemászó hangzatos ígéretek.

A jelszavakon való lovaglás ideje lejárt!... A terror-fegyver használata többet nem válik be. A közvélemény félre-vezetése többet nem sikerülhet. Produktív munkát vár a nemzet, a mely párt ezt teljesíti, azé a jelen és a mult.

Ezt pedig csak a nemzeti munkapárt teljesíti... Születésétől kezdve, a munka jegyében haladott. Nagyevű államférfiak állanak a párt élén, mint Tisza, Lukács és Héderváry.

A nemzeti munkapárt előtt a hatalom másodrendű kérdés. A vezérek sem áldoznak a hatalom oltárán. Önzetlenség vezeti lépteiket, az ország érdeke lebeg kizárólag a szemek előtt. Nagygyá, dicsővé fogják tenni a nemzetet.

A letörtek meg okuljanak sorsukon. — Lássák be, hogy az önérdek-politika üzésnek immár végleg befellegzett. Történelem más utra, ha végleg elbukni nem akarnak.

Tisza gr. nyílt levele.

Tisza István gróf nyílt levelet intézett az aradi kerület választóihoz, amely élesen rávilágít a magyar belpolitika utolsó éveinek történetére.

Alig három éve — ugymond — hogy először lépett érintkezésbe Arad város közönségével a becsületes reális és igazi nemzeti politika napjaiban, amikor a gazdátlaná vált, züllésnek indult közügy gondozására a munkapártot kellett megalapítani. Akkor nagyon csendesek és kicsinyek voltak azok az urak, akik most a közönség feledékenységére számítva olyan határtalan vakmerőséggel szedik újból elő a régi jelszavakat, a régi vádat, a kik a régi gyűlölség, a régi szenvedély tüzes csóvjával akarják újból lángba borítani az országot.

Kifejti Tisza, hogy a függetlenségi párt kormányra jutása idézte elő a függetlenségi politika csődjét, mert *más elveket hirdettek és más czélokot érvényesítettek*, tehetetlenül vergődtek kétértelmű helyzetük hínárjaiban. És ezen helyzet árát a nemzetnek kellett megfizetnie. — Súlyunk, tekintélyünk, hatalmunk katasztrófális módon omlott össze. Negyven év becsületes munkájának gyümölcsét vitte el a mámor egyetlen önfeladat pillanata.

Vázolja azután a függetlenségi párt belső egyenlenségét. — A bankkérdés robbantó

hatását és a magyargyűlölő, föderális osztrák pártokkal kaczerkódó szélső radikálizmussal, majd saját nemzetiségeknek legmagyarellenebb szárnyával való szövetkezést. Ismereti a helyzetet, melyben a nemzeti munkapártnak jönnie kellett! Nem, hogy átvegye, hanem, hogy a földről fölvegye a koalíció kezéből kiesett gyepőt.

A többség elkövette azt a súlyos hibát, hogy nem biztosította a maga számára azt a hárszabályrevíziót, melyet a koalíció csakis önmagának csinált meg. Ezen hiba megboszlulta magát. Alig egy évvel a választások után az egész meztelenségében kitört és garázdálkodott kerek egy esztendeig a technikai obstrukció. Majd következtek mindenféle békepróbálgatások, de közben mind türethetlenebbé vált a helyzet és végül nem lehetett tovább tétovázni.

Két ut állott előttünk: a nemzeti ügy csődjének bevállása vagy az obstrukcióval leszámoló cselekedet. Megtörtént ez utóbbi és az azóta lefolyt világesemények igazolták a történeteket. A közvélemény helyeselte és ma is helyesli. Az ellenzék dühöngése nem tudta ezzel a kérdéssel lángbaborítani az országot.

Vázolja a konzervatív elemek átpártolását a radikálizmus veszedelmes jelszavaihoz, de az ország nem hallgatott rájuk. Ekkor következett az incidensekből való élőködés.

A saját maguk alkotta adóreform elleni izgatás az általános sztrájk rémének felidézése, melyet a szociáldemokrata vezetők felelősségérzete háritott el. Így érkeztek el a tönkrement ellenzékiek végső eszközehez, a gyalázkodáshoz. A mik legutóbb az aradi piacon elhangzottak, arra valahol az ügyesség közbejöttével adható meg a felelet. Utal a Lukács elleni hadjárat rosszhiszeműségére, a Lukácssal közben folytatott béketárgyalásokra és a most hangoztatott vádak hazug voltára. — Rémuralomról beszélnek, pedig ennek, de még csak a jogsértésnek sehol egyetlen ténye sem forog fenn. És a népgyűlési beszédeknek és a sajtónak szabadosága mellett országszerte teljes a csend, a rend, a nyugalom. — Külföldi példákkal igazolja a parlamenti őrség szervezetének helyes voltát.

Éles gunnyal válaszol Apponyinak azon vádjára, mintha ő (Tisza) hamisítaná a hatvanhetet és rálépett volna a közjogi reakció terére.

Apjorvi nyilván lázbeteg a honfűtől, ha neki mond ilyent, aki beigazolta, hogy hazájának, a dinasztájának és az egész monarchiának javára érvényre tudja juttatni az 1867-iki kiegyezéssel akcióképessé tett nemzeti erőt.

Kimutatja az új függetlenségi egyesülés tarthatatlanságát, programjának ellentmondásait, a mely az ideálokat, a végcélokat

és a gyakorlati politika közvetlen céljait oly ügyesen csoportosítja, hogy mindegyikből kettő van. Ez cinikus elvtelenség. Becsületes politikusnak csak egyféle elve lehet, nem pedig egy a miniszterség és egy a Bauernfängerei céljaira. A levél vége ünnepélyes fogadalom a hatvanhét alapjában való nemzeti munkára, egyetértésben a dinasztával és a magyar nemzet történeti hivatásának betöltésére, a monarchia erejének és nagy hatalmi állásának javára.

Abból, amit építettem — így végzi levelét — és még inkább abból, amit ők romboltak, jogczimet alkotok reá, hogy bizalommal kérjem szavazatukat.

Telefonjelentés az aradi választásról.

Lapunk zártakor vett értesítés szerint, délután 4 órakor Tisza István miniszterelnök 500 szavazattöbbséggel vezet.

A lelkesedés nagy az egész városban.

DALOK.

I.

Mikor eszembe jutsz, mintha tavasz volna,
Az orgonabokor mintha rám borulna,
Rिंगó ága-bogán koszorú füzések
Lila bokréttával.
Mikor eszembe jutsz, tele van a szívem
Tavasz melegével,
Illatos gyönyörű orgona-virággal.

Mikor eszembe jutsz, mintha felhő szállna,
Fekete borulás május éjszakába,
Frissen hantolt sirra orgona hull lassu
Csendes hervadással.
Mikor eszembe jutsz, tele van a lelkem
Koszoru illatú,
Szentelen, elhervadt orgona-virággal.

II.

Nincsen annak a két szemnek párja,
Drága-könél szebb a ragyogása.
Reszket szívem hogyha látom,
Mégis mindig látni vágyom,
Az a két szem az én boldogságom.

III.

A kit én szeretek, annak a kis lánynak,
Hej! kár annak tükröt tartani magának.
Csak tekintsen az én halvány orcámta,
Két szeme hatalmát onnét is meglátja.

IV.

Ugy-e most is minden rosszat
Mondanak rám tenéked?
Ugy-e most is csak azt mondják,
Mehalok én te érted.
Pedig azt nem tudja senki,
A te szived is csak sejtí,
Hogy az arczom napról-napra
Mért változik halványabbra,
Mért változik halványabbra
A honál?

HIREK.

— **Személyi hir.** Szász József vármegyénk és Marostorda főispánja hivatalos ügyekben a múlt hét közepén két nap Budapesten tartózkodott.

— **Királyi tanácsos.** A király Pongrácz Geza alvinczi járási főszolgabírónak hosszú és buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi czímet adományozta. A megérdemelt királyi kitüntetéshez gratulálunk!

— **Helyettesítés, kinevezés.** Szász József, vármegyénk főispánja Keresztes N. Sándor alvinczi közig. gyakornokot a vármegyei árvaszékhez behelyettesítette az ujan rendszeresített II. aljegyzői állásra, annak rendes betöltéséig. — Vármegyénk alispánja az üresedésben levő vármegyei díjnoki állásra özv. Elek Eszter Dezsőné utóvédte ki és a marosújvári főszolgabírói járásba osztotta be.

— **Hymen.** Winkler János nagyenyedi kereskedő leányát Katiczát, folyó hó 24-dikén vette nőül Szabó Árpád kollégiumi rendes tanár. A fényes családi ünnep, melynek egyházi része a várbeli ref. templomban folyt le, részt vettek a menyasszony és vőlegény családjának tagjai. Az esketési szertartást megható szép beszéddel végezte a vőlegény testvére, kocsori ref. lelkész. A kedves új pár fogadja meleg üdvözlőnként.

— **Dimisszió.** Folyó hó 22-én délután 3 órától kezdve folyt le a szülők nagy érdeklődése közben a kollégiumi tanév bezárása és a tanulók hazabocsátása. Ének után Zajzon János vallásnár magasan szárnyaló imát és áldást mondott a növendékségre. Lázár István rektor megemlékezve a lefolyt év nevezetesebb eseményeiről, az ifjúsághoz intézett lelkes buzdító szavakkal zárta be az 1912-13. iskolai évet. Ezután a jutalmak, pályadíjak és jutalomkönyvek kiosztása következett.

— **Érettségi vizsgálat.** A kollégium főgimnáziumában f. hó 23-26. napjain folyt le az érettségi vizsgálatok Gáspár János főgondnok elnöksége alatt. A közokt. kormányt Szádeczky Béla egyet. könyvtárőr képviselte. A vizsgálat kitünő eredményvel végződött. Jelenen érettek (12): Bauer Árpád, Boér Lajos, Bolla Lajos, Jóvér Gyula, Kotsis Lajos, id. Kovács Sándor, ifj. Kovács Sándor, Okos István, Sukösd István, Szabó Mihály (miriszlói), Székely Szilárd, Varga Péter. Jól érett 12, érett 8.

— **Szép családi ünnep** folyt le a mai napon Gál A. Samu nagyenyedi lakásán. Két leánya megy férjhez; Gizellát nőül veszi Celler Izidor, Irént pedig Kun Béla. Az örömszülők pedig ugyane napon házasságuk évfordulóját ünneplik. A szép családi ünnephez melegen gratulálunk.

— **Főúri esküvő.** Erdély legpoétikusabb vidékén, Sándor János belügyminiszter mezőkapusi ősi kastélyában fényes és előkelő nászünnepe lesz e hó 30-án. Ezen a napon ezküszik örök hűséget Tisza István gróf miniszterelnök és neje Tisza Iona egyetlen fia, ifj. Tisza István gróf bájos arájának, özvegy Sándor Kálmáné leányának Sándor Jolánnak, Sándor János belügyminiszter unokahúgának. A fényes esküvői ünnep jelen lesznek a Tisza, Zeyk, Bethlen, Sándor és a Radvánszky báró család tagjain kívül az arisztokrácia legelőkelőbb tagjai. Az esküvő után az új pár Gesztre utazik.

— **Gróf Majláth püspök Gyulaféhérvárt marad.** A mint lapunkban is több ízben írtuk, Csernoch Jánosnak hercegprimássá való kinevezésével a megüresedett kalocsai érseki széket gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspökkel fogják betölteni. Gyulaféhérvárról kapott értesülés szerint hirtelen, gróf Majláth püspök nem szívesen válik meg közel 20 éves apostoli jellegű munkálkodásának helyétől s egyáltalán nem készül Lőnhart püspök halála óta kormányzott és élete javamunkásságával a hitehatalmában eddig el nem ért virágzásra emelt egyházmegyét a rangban magasabb és jövedelmre majdnem háromszor nagyobb érseki székekkel fölcserélni. E verziót csak megerősíteni látszik az, hogy habár a kalocsai érsek kinevezése már nem soká késnet, sem az egyházmegye, sem a püspöki javak intézésében egy közelebbiről várható változásnak szükségképeni jeleit még nem lehet észrevenni.

— **Harmadosztály a gyorsvonatokon.** Az ösztől kezdve az összes gyorsvonatokon rendszeresítik a harmadosztályt.

— **Tisza Hódmezővásárhely díszpolgára.** Hódmezővásárhely, ez a legnagyobb magyar alföldi város, az elmúlt héten Tisza István gróf miniszterelnököt 66 ellen 128 szavazattal a város díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet 100-as küldöttség adja át a miniszterelnöknek. — Fényes bizonyítéka ez a munkapárti program sikerének, és az álfüggetlenségi népmításának.

— **Az állami altisztek a jövő vasárnap tartják jótékonycélu nyári táncmulatóságukat a sétateren.** A rendezőség folyvást fáradozik a siker érdekében.

— **Érettségi találkozó.** Folyó hó 22-én huszéves találkozóra gyűltek össze azok, kik 1893. tettek érettségi vizsgálatot kollégiumunk főgimnáziumában. A találkozóon megjelentek: dr. Czeglédi Miklós ügyvéd és neje, Gödri István vasuti állomásfőnök, dr. Jancsó Ödön orvos és családja, Köntzei Gerő orvos, Kovács Zoltán áll. hivatalnok és neje, Lázár Ottó min. hivatalnok, Molnár László áll. hivatalnok, dr. Nagy Kálmán törv. bíró és neje, Nagy Pál főszolgabíró, Tar Gábor tiszti főügyész. D. e. 11 órakor a kollégium dísztermében gyűltek össze, hol Czeglédi Miklós tanár szavakban üdvözölte társait és volt tanáraikat; az üdvözlésre Váro Ferencz egykori osztályfőnökük és igazgatójuk válaszolt. Deli egy órakor ebédre gyűltek a két Hattyu vendéglőbe, hol kedélyes megemlékezések közt jó hangulatban töltötték a délutánt.

— **Az Edison-színház** mai műsora igen tartalmas és érdekes. A párisi regény című, világhírű társadalmi drámán kívül a Pathé Ujság hoz új felvételeket a német trónörökös párról, az angol királyi lövészről és a pozsonyi nagy tűzvészről. A mókusról tanulságos felvétel és Bandika vigjáték is lesz.

— **A kissármási földgáz kihasználása.** Írtunk már arról, hogy a rendkívüli bő kissármási földgáz-források által nyújtott természeti kincset legalább részletben rövidesen fel fogják használni. Hónapok óta tartó munkálatokkal sikerült a földgáz Kissármástól mintegy 60 kilométerre fekvő Aranyosgyéres községig elvezetni. Aranyosgyéresről Tordára vezeték, ahol a nagy szódagyárat a földgáz felhasználásával tartják üzemben. A vezeték a tervezet szerint Marosújváron, Nagyenyeden keresztül Zalataig kiépítik.

— **A kollégiumi gyakorló-iskola** növendékei fölvetel czéljából tartoznak július 5-ig a tanítóképző-intézet igazgatóságánál jelentkezni. A négy alsó osztályba osztályonként 10—10 növendék (ujak csak az első osztályba) és az 5., 6. osztályba 4—4 tanuló vétetik föl. Iskolai díjak: Beiratási díj 50 fillér, Beiratás ideje: szept. 5. napján délután 8—11 óráig. Az új növendékek a jelentkezés alkalmával születési és oltási bizonyítványt tartoznak felmutatni. Megjegyzés: A mennyiben a szülők gyermekük mellé magántanítót óhajtanak, ezen kívánságukat közöljék a tanítóképző-intézet igazgatójával, aki alkalmas magántanítóról gondoskodni fog. A magántanítás a szülői háznál történik vasárnap kivételével naponta délután 5—6 óráig. A magántanítók tiszteletdíja 1 növendék után egész évre legalább 50 korona. 2 növendék után legalább 80 korona.

— **Kocsisok és grófok.** Partkülönbség nélkül igen erős visszatetszést keltett Széchenyi Aladár piaci hordóbeszéde, melyet Aradon programbeszéd érve alatt elmondott. A beszéd nyomban megfelelő visszautasításban is részesült az aradi munkapárt lakomáján. Herczeg Ferenc az illusztris író-képviselő pohárköszöntőjében rámutatott a koalíció nemrégiben letárgyalt zárószámadására, melyek után azok az urak, kik kormányon voltak, még mindig szabadon járnak. Egy másik író-képviselő Kozma Andor azt a kérdést vetette fel igen találon, hogyha Széchenyi taborában úgy beszélnek a grófok, vajjon hogy beszélhetnek ott a kocsisok?

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 26-án tartotta rendes nyári szünet előtti utolsó közgyűlését, a tagok élénk részvétele mellett. Fontosabb tárgyak voltak: A nemzetközi váltó és csekkjog egyesítése, valamint a nemzetközi vasúti áruforgalom revíziója tárgyában az érdekeltség meghallgatása után a véleményt fölterjesztette. Felterjesztésben kérelmezi a kamara, hogy a táviratlevelek használata Ausztriával és Németországgal való forgalomba is kiterjesszék. Szükségesnek látta a közgyűlés, hogy Németország és Ausztria példájára törvényesen biztosítsák hazánkban is a korlátozott felelősségű társaságok létesítésének lehetősége. Felterjesztésben arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a tíz koronán aluli követelések behajtására, miként az folyó év július hó 1-től kezdve Ausztriában életbe lép, a hazai postaszolgáltatásban is vezesse be a Miniszter ur a levelezőlapon történő postai megbízás rendszerét; e kérés támogatására a társaságok is megkerestek.

— **A legkedvesebb sport.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás, legújabb július 22-iki számában kezdi közölni azokat a válaszokat, melyeket a kis olvasók az Almanachban feltett kérdésekre adtak: hogy melyik a legkedvesebb sportjuk. Most egyelőre két ilyen kedves választ olvashatni. — Ábrányi Emil nagyon szép verset, irt ebbe a számba a szüneti gyermektelepről, Lőrinczy György szép elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja A milliomos fia című regényét, Csajthay Ferenczné meséjét, a szép Adriáról, Manno Miltiadesz pompás képet rajzolt, Endrődi Béla képet is rajzolt, verset is irt hozzá, Rákosi Viktor folytatja regényét, Zsiga bácsi mulatságos mókát mond el. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” Kiadóhivatala Budapest IV., Egyetem-utca 4.

— **Utazási ösztöndíj pályázat iparos segédek részére.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy a kereskedelmi Miniszter Ur az 1913. év folyamán hajlandó a kamarakerületből egy törekvő és képzett iparos segédet 600 korona külföldi utazási ösztöndíjban részesíteni. Az ösztöndíj czélja, hogy azzal az illető pályázó magának iparában külföldön további szakszerű kiképezést szerezzen s az ott szerzett ismereteket később a hazai ipar javára idehaza megfelelően értékesítse. Pályázhat a kamarakerület területére (Alsó-Fehér, Beszterce Naszód, Kis-Küküllő, Kolozs, Szilágy, Szolnok-Doboka és Torda Aranyos megye) illetékes minden olyan iparos segéd, ki a katonai kötelezettségének eleget tett, avagy az alól végleg fel van mentve. Az ösztöndíjat elnyerő pályázónak kötelezettséget kell vállalnia arra nézve is, hogy az ösztöndíj különbeni visszatérítésének terhe alatt vissza fog térni az országba és külföldön szerzett ismereteit itthon a hazai ipar javára fogja értékesíteni. Az 1 koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvények a kereskedelmi Miniszter Urhoz czímzetten a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb folyó évi június hó 30-ig nyújtandók be, megjegyezvén, hogy a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. A kérvényhez csatolandó: a) születési bizonyítvány, b) erkölcsi bizonyítvány, c) katonai könyv vagy hadmentességi díjkönyvecske, d) iskolai bizonyítvány, e) kitüntetésre vonatkozó iratok.

— **Világkönyvtár.** Balzacnak, az ember lélek nagy kutatójának páratlanul érdekes munkája az az essay-gyűjtemény, amely „Az elegáns élet fiziológiája” czímen most jelent meg a Világkönyvtárban. Ebben a könyvben nem az élet nagy drámáit, hanem a hétköznapiasság apró komédiáit adja. Az elegáns élet a maga szociális hatásaival és kinövésével színpadképszerű szellemmel és mélyjárata tudományossággal vonul itt el az olvasó előtt. A legkitűnőbb szemű megfigyelő, a társas élet, a szokások, a házasság, a divat, az utcai élet, a viselkedés, a modor dolgait vizsgálja kegyetlen realizmussal, bátor fantáziával és meleg érzéssel. A múlt század harminczas éveinek társadalmát veszi előz a bonczkés alá és eközben manapság is izzó érdekességű és érvényű igazságot hoz felszínre. A fordítás Balla Ignác kitűnő munkája. A Világkönyvtár egy-egy kötetének ára 1.90 kor. és minden könyvesboltban és vasúti állomáson kapható.

— **A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémián** a jövő iskolai tanévre 10 erdélyi alapítványi ösztöndíjas hely lesz betöltve. Az ösztöndíj teljes élelmi ellátás, lakás, fűtés, világítás és orvosi gyógykezelésből áll. Az ösztöndíjat kizárólag erdélyi vagy a volt kapcsolt részek megyebeli származású gimnázium vagy reáliskolai érettségit tett, vagy valamely kereskedelmi iskolát jeles eredménnyel végzett ifjak nyerhetik el. A nagyméltósági m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz czímzett bélyegtelen kérvények július hó 15-ig küldendők be az akadémia igazgatóságához.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Gyermekvédelemről.

Sok szó esik mostanában a gyermekvédelemről és annak érdekében rendeznek gyermeknapot, ligát, az újságban buzditanak mellette; a mi ugyan helyes, nemes és fontos, de sajnos, az igazi gyermekvédelemtől távol vagyunk.

Ha gyermekvédelemről van szó, akkor természetesen azt kell értenünk alatta, a mit a szó kifejez, tudniillik, hogy a zsenge, minden szülői meleg gondozástól megfosztott gyermeket gyámolítanak, védik. — És a ki ezen eszme szolgálatába szegődik, annak kötelessége tőle telhetőleg odahatni, hogy az eszme megvalósuljon, máskülömben üres frázisokat talál föl. — Az intézmény fontosságánál fogva az állam érdeke is megkívánja, hogy a szegény, elhagyott gyermekek, árvák, kik a boldogságnak egyik legtermészetesebb nemet, a szülői napsugaras szeretetet nélkülözik, el ne pusztuljanak, hanem gyöngéd gondozás és czéltudatos nevelés által, hasznos és értékes polgárokká váljanak.

Az eszme valóban elragadó szép és nemes. De nézzük csak, hogyan állunk vele a praxisban? Tudommal csak Alsó-Fehér vármegyében több, mint 300 gyermek helyzetet el különböző családoknál és a fogadott szülők minden gyermekért havi 10 koronát kapnak. Ezek a szülők azonban — tisztelet a kivételnek — nemcsak hogy nem kellően gondozzák, ápolják a rájuk bízott gyermekeket, hanem valóságos rabszolga módra bánnak velük; pedig szegénykének nem lehetnek róla, hogy itt vannak!

Éheztetik, a szó szoros értelmében ütörik, verik, sokszor véresre, oly munkákkal gyötörik, melyeket a gyöngé, gyermekes test még távolról sem bírja el és ha a szegény gyermek, ki nek módjában sincsen panaszkodnia, a reá rakott munkát el nem bírja, akkor kegyetlen verés a sorsa. Egy ilyen gyermeket annyira ütöttek, hogy már beszélni se tudott, azóta dadog; egy másiknak 3 fogát verte ki a nevelő apja, iskoláztatás helyett cselédként kell pótolnia, stb. stb. — Ilyen körülmények között azt kérdelem: Hol marad az emberszeretet? hol marad az ellenőrzés? Ha egy kutyát vagy más állatot valakire bízunk, azt csak úgy tesszük, ha meggyőződünk róla, hogy ez állattal jól bánnak; mennyivel inkább kellene erre tekintettel lenni embereknél!!

A szegény, ártatlan és szenvedő gyermekek nevében felhivom az illető fórum figyelmét ezen anomáliákra, melyeknek orvoslásáért bizonyára nem fog késni, ha, esetleg váratlan szemlék útján a fentiek valódiságáról meggyőződök.

B. A.

* E rovat alattiaknak közérdekből helyet adunk, de a felelősség a beküldőt terheli.

Hirdessünk a Közérdekben.

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

610—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1912. évi 10576. számú végzése következtében dr. Müller Zoltán ügyvéd által képviselt Tóvisi takarékpénztár javára 114 kor. 70 fill. s jár. erejéig 1913. évi április hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1120 kor. becsült következő ingóságok, u. m. malacok, 2 koeza, 1 lószékér 240 kor. becsértékben, 1 tehén, 2 székér 320 kor. becsértékben, 2 ökör, 1 székér 320 kor. becsértékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 316. számú végzése folytán 114 kor. 70 fillér tőkekövetelés s ennek 1912. évi október hó 10. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig, Diomálon az előjáróság házában leendő megtartására 1913. évi július hó 14. napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyenyed, 1913. évi június hó 19. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

185 1—1

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

NINGS TÖBBÉ

lábizzadás!

Erről meggyőződhet mindenki, aki egyetlenegy próbát tesz Papp János gyógyszerész közismert, bevált és felülmúlhatatlan

„Antihydrostaticin“
nevű lábizzadás elleni porával.

Ez az

orvosilag kipróbált szer
beszerezhető Schuller Viktor
„Arany csillag“ gyógyszer-tárában
Nagyenyeden.

Ára 2 kor. 40 fill. Vidékre
3 doboz vételnél portómentesen
küldetik. 112 12—

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy a nyári idényre a legujabb és legfinomabb bel- és külföldi szövetek megérkeztek.

Elvállalok a legujabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék tavaszi és nyári angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázasat szolgálja

GERŐ L., uri szabó.

72 15—30 Nagyenyed, Főter.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

611—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1913. évi 2383. számú végzése következtében dr. Müller Zoltán ügyvéd által képviselt Tóvisi takarékpénztár r.-t. javára 200 kor. s jár. erejéig 1913. évi április hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 2 ökör, 1 székér, 1 istálló 560 kor. becsértékben, 2 ökör, 1 székér, 2 bornyu 560 kor. becsértékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 315. számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 8. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig, Diomálon az előjáróság házában leendő megtartására 1913. évi július hó 14-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LV. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyenyeden, 1913. évi június hó 16. napján.

Gajzágó Simon,

kir. bír. végrehajtó.

186 1—1

Eladó

Baromvásártér-utca 36. szám
alatt 3 szoba, konyha, kamra,
pinczéből álló ház, istálló,
sertésól és nagy kerttel
együtt.

HARANGHY ENDRE,

Hangya-ellenőr.

194 1—2

580—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a temesvári kir. járásbíró 1912. évi Sp. II. 1523. számú végzése következtében dr. Szántó Sándor ügyvéd által képviselt Rottmann Károly és társainak, 239 kor. 9 f. jár. erejéig 1913. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 10 darab varrógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 251/1. számú végzése folytán 239 kor. 9 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi december hó 6. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 85 kor. 56 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Balázsfalván leendő eszközzésére 1913. július hó 5-ik napjának délután 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Balázsfalván, 1913. évi június hó 12. napján.

Szigethy Károly,

kir. bír. végreh.

187 1—1

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál ezégnél Szentkirály-
utca 128. szám és Márer és Weiszberger ezégnél.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

„Riska”

állatvédőpor

az egyetlen gyógy- és óvszer
száj- és körömfájás, sertés-
vész és baromfivész ellen

A M. Kir. Földm. Miniszter által
rend. eng.

Ára eredeti dobozban 3 K.

Főelárusító

Meller és Társa, Budapest
Károly körút 10.

178 2-8

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és
tartós szőtesárukat

csak a
nagyenyedi szövőgyárból

vess.
Árjegyzék ingyen küldetk.

KRISTÁLY

forrásásványviz

Étvágyat javít, gyomorromlást meg-
akadályoz. — Több mint ezer orvos
ajánlja. — Kapható minden fűszer
és csemege-üzletben, jobb vendég-
lőben és kávéházban.

Főraktár: Czirner J. József cégénél
Nagyenyed.

Szt. Lukács-fürdő Kútállalat r.-t.
Budapest (Buda).

163 3-8 v

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények
Lingner György ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

KOLLARIT- BŐRLEMEZ

kaucsik-kompozícióval bevont ruganyos,
viharbiztos és időtálló szagtalan fedél-
lemez. A jelenkor legjobb tetőfedellemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan
alkalmas. — Sem mázolni, sem méz-
lével bekenni nem kell.

Nagyenyeden kapható:

Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő
ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

elsőrendű
áru

európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társa

faiskolák és szőlőoltványtelepek

Izrael Adolfné

vas- és fűszerkereskedése

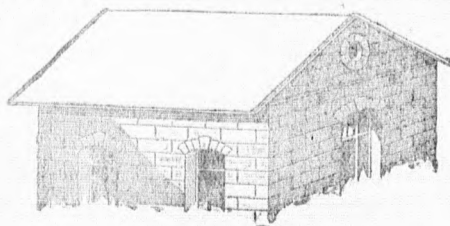
Telefon 21.

Nagyenyed, Főtér.

Telefon 21.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenemü vas-
áruban és konyhafelszerelési cikkekben; allando nagy
raktárt tart építkezési cikkekben, u. m. Brassói portland-
cement, Stokatur nád, épület- és butorvasalásokban, mező-
gazdasági szerszámokban.

140 18-

Bielm-féle olismert elsőrendű aszfalt, kátrány és bőrfedőlemezek.

Valódi török kasza jóállással

